

MENDEI HÍRADÓ

Önkormányzati tájékoztató 2019./IV. szám

SIKERES PÁLYÁZAT BÖLCSŐDEBŐVÍTÉSRE

A Pest megye Területfejlesztési koncepciója 2014-2030 és Pest megye Területfejlesztési Programja 2014-2020 megvalósításához nyújtandó célzott pénzügyi támogatás felhasználásával két új csoportszobával - 24 FÉRŐHELYEL BŐVÍTJÜK BÖLCSÖDÉNKET.

2019. július 08-án született támogatási döntés alapján az „Önkormányzati tulajdonú bölcsődei ellátást nyújtó intézmények fejlesztésének támogatása Pest megyében” című pályázati kiírásra benyújtott pályázatunkat a Pénzügyminisztérium 192 000 000 Ft támogatásban részesítette.

A PM_BOLCSODEFEJLESZTES-2018/16. számú pályázatunk célja az volt,

- a településen élő kisgyermekes családok számára az igényeknek megfelelő számban biztosítani tudjuk a 0-3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, segítsük a kisgyermekes családokban a szülők munkaerőpiaci

elhelyezkedését, hozzájárulunk a hátrányos helyzetű gyermekek szocializációjához és az esélyegyenlőség megvalósításához.

- a bővítéssel továbbra is egészséges, modern, harmonikus gondozási-nevelési környezetet biztosítunk az itt gondozott gyermekek számára, a napenergia felhasználásával az épület bővítésre kerülő részén környezetbarát üzemeltetést lehetővé tevő gondozási-nevelési környezetet alakítsunk ki a településen, a kapacitásnöveléssel támogassuk a szolgáltatásokhoz való hozzájutás esélyét településünk lakói számára.

A kivitelezési munkák várhatóan 2019. október végén kezdődnek el, amelyről a lakosságot részletesen tájékoztatni fogjuk.

Kaszanyi József
polgármester

Testületi hírek!

Mende Község Önkormányzatának képviselő-testülete az elmúlt Mendei Híradó megjelenése óta 3 testületi ülést tartott augusztus 12-én, szeptember 16-án szeptember 23-án

Az augusztusi testületi ülésen többek között a képviselő-testület

- megválasztotta a Helyi Választási Bizottság tagjait/pótagjait
- Foglalkozott Mende Község Önkormányzat vízi közmű rendszeréhez kapcsolódó 2020-2034 időszakra vonatkozó Gördülő Fejlesztési Tervével,
- Döntést hozott a Magyar Falu program keretében kiírt pályázatok beadásáról (útépítés, járdaépítés, urnafalépítés, gépbeszerzés)
- Módosította az önkormányzat közbeszerzési tervét
- Megbízta a Közbeszerzési szakértőt a PM_Bölcsődefejlesztés 2018/16 nyertes pályázatához kapcsolódóan.
- Megindította a közbeszerzési eljárást a PM_Bölcsődefejlesztés 2018/16 nyertes pályázatához kapcsolódóan

A szeptemberi testületi ülésen a képviselők az alábbiakról döntöttek:

- Eredményt hirdettek a kiírt közbeszerzési eljárásban (bölcsőde bővítés)
- Elfogadták a korábban tárgyalta vízrendszert fejlesztési tervét
- Módosították az önkormányzat 2019. évi költségvetését.
- Elfogadták az önkormányzat 2019 évi költségvetési beszámolóját
- Döntöttek pályázat beadásáról

A testületi ülések jegyzőkönyvei a www.mende.hu weblapon megtekinthetők.

Dr. Mona Gyula címzetes főjegyző

Gólyahír

Turbék Attila és Süveges Ildikó gyermeke: **Márton** 2019. 07. 13.
Kiss József és Sebestyén Szilvia gyermeke: **Kristóf** 2019. 07. 14.
Tetlák Levente és dr.Balogh Krisztina gyermeke: **Ella Bejke** 2019. 07. 16.
Takár Zsolt és Péter Tímea gyermeke: **Balázs** 2019. 07. 24.
Horinka János és Szombati Glória gyermekei: **Amira és Jázmin** 2019. 08. 06.
Pócz Róbert és Pákovics Veronika gyermeke: **László Róbert** 2019. 08. 16.
Lévai Zsolt és Tumbász Klementina gyermeke: **Marcell** 2019. 09. 04.

Szeretettel köszöntjük a június vége óta született babákat!
Gratulálunk és jó egészséget kívánunk az egész családnak!

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás köszönetemet szeretném mindazoknak kifejezni a családom és a magam nevében, akik férjem (néhai Kovács Imre) búcsúztatóján részt vettek. Emellett köszönöm az együttérző szavakat, leveleket, táviratokat, üzeneteket és természetesen a sok-sok virágot.

Dr. Dóczi Ildikó

Útfelújításra nyertünk

Útfelújításra pályáztunk és nyertünk. Ismét pályázatot nyújtottunk be a Belügyminisztérium önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása keretében kiírt Belterületi utak, járdák, hidak felújítása alcímmel meghirdetett pályázatra.

A Belügyminisztérium, mint Támogató 14 929 225 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesítette Önkormányzatunkat.

- A miniszteri döntés alapján az Arany János, a Csokonai, a Rákóczi és a Vörösmarty utcákat fogjuk aszfaltburkolattal ellátni.

A munkák elvégzéséhez 2 634 570 Ft önerőt biztosítottunk a költségvetés tartalékkeret terhére. A kivitelezés várhatóan 2020. II. negyedév elején fog megvalósulni, a tavasz beköszöntését már útépítéssel kezdhethetjük el. Reméljük, hogy a fejlesztéssel a környéken élő lakosság életminősége, közlekedésbiztonsága javulni fog.

Kaszanyi József
polgármester

Ősszel is Könyvtár!

Októberi programok

2019. 10. 03.14-16 óra között
Információs gyógyítás
(továbbiakban minden hónap első csütörtökön)
2019. 10. 17. 14 16 óra között
TAI CHI (továbbiakban minden hónap első és harmadik csütörtökön)
2019. 10. 24. 17 órától TEAHÁZ

Őszi Szünet

A programokról a könyvtár facebook oldalán adunk részletes tájékoztatást.

Őszi Könyvbörze

2019. 10. 01-10. 30 között nyitva tartási időben a selejtezésre került könyvtári könyvekből válogathatnak az érdeklődők.

Elérhetőségeink:

telefon: 06 30/163-7033
e-mail: konyvtar@mende.hu
facebook: könyvtár mende

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Étkezési térítési díj befizetések Étkezési térítési díjbefizetésére 2019 januárjától elsősorban átutalással van lehetőség.

Utalni a Mendei Polgármesteri Hivatal 11742056-15730631 számú bank-számlájára lehet minden hónap 15-ig a kiküldött pontos összeg átutalásával. A közlemény rovatban kérem, tüntessék fel a gyermek nevét és osztályát, hogy be tudjuk azonosítani a beérkező összeget. A befizetésről a számlákat a beérkezéstől számított 10 napon belül eljuttatjuk az iskolába.

Akik nem tudnak élni a fenti lehetőségekkel, továbbra is a Polgármesteri Hivatal pénztárában tudják készpénzben kiegyenlíteni a térítési díjat ügyfélfogadási napokon, adott hónap 15-ig.

Kérjük, tartsák be pontosan az időpontokat! Ha nem történik meg időben a befizetés, az érintett szülő felszólítást kap, és a gyermek a következő hónaptól csak akkor étkezhethet, ha a hátralékot rendezi.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

Tisztelt Lakosok!

A Tápiómenti Települések Csatornamű Vizgazdálkodási- Társulata 2019. márciusban víziközmű társulati érdekeltségi hozzájárulás behajtása iránti megkereséssel élt az I. fokú adóhatóság felé.

A hátralékkal rendelkezőket értesítettük, a nem egyértelmű helyzeteket igyekeztünk megoldani, a részletfizetési kérelmeket minden esetben elbíráltuk és lehetőségünkhöz mérten a részletek minél fizethetőbb mértékét engedélyezni. A mai napig 15 millió forintot sikerült behajtani az érdekeltségi hozzájárulásból. Itt szeretném megköszönni a türelmét és együttműködését minden érintettnek. Ezzel az összeggel már csökkent az önkormányzat kötelezettsége a társulat felé.

Minden hátralékosnak volt lehetősége valamilyen módon rendezni a tartozását. A könnyítési lehetőség ideje azonban lejárt. Szeptember hónaptól kezdődően nincs lehetőség új részletfizetési kérelem engedélyezésére. A még meg nem fizetett hátralékok végrehajtása átadásra került a NAV végrehajtási osztályához.

A kisösszegű, 50 000 forint alatti tételeket a pontos cím megjelölésével a helyi újság következő számában közzé tesszük. Ezen összegek esetében, a hátralék egyösszegű megfizetése az Önkormányzat Idegen Bevételek 11742056-15392055-04400000 számlára még van lehetőség. A további intézkedés az Ő esetükben a jövedelemből, ill. bankszámláról történő végrehajtás lesz.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

Közérdekű Információk

Sajnos egyre több esetben kell intézkednünk, ezért újra felhívom a lakosság figyelmét, hogy a közterületen húzódó árok rendben és karbantartása az ingatlan tulajdonos kötelezettsége. Az árokba kitermelt földet az önkormányzat kérelemre elszállíttatja. *(Hívják a Mendei Polgármesteri Hivatalt, vagy jelezzék a mosi@mende.hu email címen)* Kérem, hogy az árok gyomtalanításához ne használjanak vegyszereket, mert a fű kipusztulása miatt az árok padka - partja kimosódik, a közút állaga sokkal gyorsabban tönkremegy.

Felhívom a lakosság figyelmét, hogy közterületen ebet csak pórázon lehet vezetni, valamint közterületen ebet csak olyan személy vezethet, aki az eb irányítására, kezelésére és féken tartására képes. Legyen a kutyánk bármilyen jól nevelt és szófogadó az állatvédelmi jogszabályok a póráz használatát közterületen kötelezővé teszik, melynek be nem tartása szankciót vonhat maga után. Közterületen az eb tulajdonosának biztosítania kell, hogy az eb sem más állatot, sem embert harapásával ne veszélyeztessen.

Felhívom a lakosság figyelmét, hogy az elkövetkezendő időszakban a közterületen elhelyezett ingóságokat *(pl. rendszám nélküli autó, építési törmelék stb.)* folyamatosan ellenőrizzük, engedély hiányában eljárást kezdeményezünk.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

2019. október 13. A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek-, valamint a nemzetiségi önkormányzati választásokhoz kapcsolódó tájékoztató

Helyi Választási Bizottság címe:
2235 Mende, Fő utca 14.
HVB elérhetőségei
telefon: 06 29 438 001
e-mail: mende@mende.hu,
jegyzo@mende.hu
fax: 06 29 438 025

Helyi Választási Bizottság tagjai

Elnöke: Dr. Szikszai Tibor
Elnökhelyettes: Rojtos Mihályné
Tag: Juhász Anett Erzsébet

Helyi Választási Iroda (HVI) vezetője:

Dr. Mona Gyula címzetes főjegyző
HVI címe: 2235 Mende, Fő utca 14.
HVI elérhetőségei
telefon: 06 29 438 001
e-mail: jegyzo@mende.hu,
mende@mende.hu
fax: 06 29 438 025

Szavazókörök címei:

1. számú szavazókör:
2235 Mende, Fő utca 10. (Óvoda)
 2. számú szavazókör:
2235 Mende, Fő utca 14.
(Polgármesteri Hivatal)
 3. számú szavazókör:
2235 Mende, Hősök tere 15.
(Védőnői Szolgálat)
 4. számú szavazókör:
2235 Mende, Fejes Ferenc tér 16.
(Bölcsőde)
- A szavazókörök akadálymentesek.

POLGÁRMESTERJELÖLT
Kaszanyi József

EGYÉNI LISTÁS KÉPVISELŐJELÖLTEK

1. **Paskó Zoltán**
2. **Jámbor Ferenc**
3. **Juhász Sándor Jánosné**
4. **Hajnal Zsolt**
5. **Gecser István**
6. **Gér Viktor**
7. **Bédeg Árpádné**
8. **Labadics Istvánné**
9. **Koltai Helga Hedvig**
10. **Guth Jánosné**
11. **Laukóné Dolányi Ildikó**
12. **Füstös László**

ROMA NEMZETISÉGI KÉPVISELŐJELÖLTEK

1. **Vidák Gábor**
2. **Horváth János**
3. **Rafael Pál**
4. **Vidák István**
5. **Vidák József**
6. **Rafael Pál Péter**

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző
HVI vezetője

RIPORT A POLGÁRMESTERREL

2019. október 13-án önkormányzati választások lesznek. Kaszanyi József immár 9 éve tölti be Mende község polgármesteri tisztségét. A riport készítésekor már tudjuk, hogy egyedüli jelöltként, ellenfél nélkül lehet polgármester újabb 5 évre.

Ennek kapcsán kértük a polgármester urat, hogy értékelje az elmúlt ciklust, illetve számoljon be a terveiről. A riportot, mint már az elmúlt években megszokhatták Munkácsi György készítette.

- Polgármester úr, Ön a második ciklusát töltötte településvezetőként, az elmúlt 5 évben társadalmi megbízatásban, és mivel a jelöltállítási határidő lejárt, kijelenthetjük, hogy a következő ciklusban is Kaszanyi Józsefnek fogják hívni Mende község polgármesterét. Ez azt jelenti, hogy a településen minden rendben van? Kérem, foglalja össze, hogy mennyire sikerült az előre eltervezetteket megvalósítani, nehéz volt-e az elmúlt 5 év?

Kaszanyi József: Ez tényleg furcsa helyzet, számomra is meglepő volt, annak fényében, hogy az elmúlt évben folyamatosan találkoztam olyan hírekkel, hogy több jelölt is megméretteti magát vagy hogy Én nem is indulok. A jelölt állítási határidőn már túl vagyunk, azonban kötelességemnek érzem, hogy összefoglaljam az elmúlt 5 évet, valamint rövid kitekintést tegyek a tervekről. Mindenekelőtt meg kell jegyezmem, hogy a polgármester a képviselő-testület bizalma és támogatása nélkül egy gúzsba kötött bábu. 2014-ben megválasztott képviselő-testület és a polgármester egy „csapatban indult”, nyerte meg a választást és vezette a települést az elmúlt 5 évben. Ezért, külön itt a Mendei Híradó hasábjain is megköszönöm a jelenlegi testület áldozatos munkáját. Név szerint **Gecser István, Gér Viktor, Guth Jánosné, Juhász Sándor Jánosné, Laukóné Dolányi Ildikó, Paskó Zoltán** segítségét, mivel így közösen sikerült Mendét a korábbi fejlődési pályán tartani. Külön kihangsúlyozom, hogy én társadalmi megbízatásban, vagyis igen mérsékelt tiszteletdíjért, míg a képviselő társaim egyetlen fillér tiszteletdíj nélkül látták el ezt a jelentős felelősséggel járó feladatot. Ezt csak azért emelem ki, mert a környékbeli kisebb településeken sincs erre példa.

Mivel minden jelenlegi képviselő társam is indul a választáson remélem, hogy közösen tudjuk folytatni az elkezdett munkát.

Az elmúlt 5 évet úgy kezdtük, hogy településfejlesztési programot írtunk, majd prioritási sorrendet állítottunk fel, megjelölve a településen fejlesztendő

RIPORT A POLGÁRMESTERREL

részeket, amikhez pályázati forrásokat kellett találni. Mivel az önkormányzatnak a költségvetése csak működésre elegendő, fejleszteni csak pályázati forrásból tudunk úgy hogy az önerő kigazdálkodása is nagy feladat. Elmondhatom, hogy nekem és a képviselőtestületnek is sikerült egy olyan kapcsolatrendszer kiépíteni, amivel olyan fejlesztési pályára állítottuk a települést amire – és ezt nem én mondom – nem volt példa az utóbbi évtizedekben. Az elmúlt 5 évben csak pályázatból több mint 1 324 000 000 Ft-ot (*egymilliárd háromszázhuszonegy-millió forintot*) sikerült a településre hozni. A pályázati pénzek megszerzése az első cél. A minőségi elköltése pedig a második. Itt arra gondolok, hogy bármilyen vállalkozó is nyert el kivitelezési feladatot nem tudtak minket megvezetni, mivel én is és a képviselőtestület tagjai is olyan vállalkozók, akik minden kivitelezési folyamatot szabadidejüket nem kímélve figyelték és csak minőségi munkát fogadtak el.

- 1 324 000 000 Ft, rengeteg pénz. Mi valósult meg? Felidézné néhány szóban?

Kaszanyi József: Az elmúlt 5 év költségvetéseit és a tendenciát figyelembe véve, az elfogadott, fejlesztés nélküli éves költségvetésünk 400 millió forint, ez csak a működési költségekre elég. Elsődleges célunk volt, hogy már a meglévő vívmányokat tovább vigyük, tovább tudjuk finanszírozni a feladatokat, településünk lakosainak kényelmét növelni tudjuk.

Gondolok itt a korábban beindított helyi buszközlekedésre, amivel közelebb hoztuk a település lakóit egymáshoz, és

biztonságosabban eljuthatnak a gyermekek iskolába, óvodába. Ehhez egyetlen egy fillér állami támogatást sem kaptunk. Ennek megtartását igen jelentős tényként tartom számon.

Új bölcsődét építettünk, amelynek üzemeltetése a kezdetekben 10 000 000 feletti plusz hozzájárulással terhelte meg a költségvetésüket. Később az állam felismerte a bölcsődék jelentőségét és átalakította a finanszírozásukat. Míg a környező települések most tartanak ott, hogy bölcsődét építsenek, mi most készülünk a bővítéséhez - amihez közel 200 000 000 Ft-ot nyertünk – mert időben felismertük, hogy a fiatalok megtartásának, illetve a településünkre csábításának egyik jelentős pontja az, hogy az óvodai ellátás előtt is el tudjuk helyezni a gyermekeket. Felismertük, hogy egy intézmény megléte nem elég, annak korszerűnek is kell lenni. Felújítottuk az óvodáinkat, illetve úgy alakítottuk át, hogy jelenleg is minden átépítés nélkül újabb csoportot is be tudunk indítani. Hét évvel ezelőtt az általános iskolai oktatás fenntartását átvette az állam, azonban elmondhatom, hogy az iskolában az önkormányzat hajtotta végre a legnagyobb fejlesztést a nyílászárók cseréjével, a homlokzatok szigetelésével, illetve a napelemek felszerelésével jelentősen csökkentettük az áramszámlát.

Ebbe a ciklusba átnyúlt az elmúlt időszak legnagyobb beruházása a csatornaberuházás. A beruházás során nagy sikernek tekintem, hogy sikerült mindenkinek a csonttól a lakásig ingyen bekötni a csővezetékét.

RIPORT A POLGÁRMESTERREL

Sajnos azonban még mindig vannak lezáratlan dolgok ebben a beruházásban néhány ingatlan bekötése tárgyában, illetve az úthelyreállítás tekintetében. Jelenleg is dolgozunk a probléma megoldásán.

A választási ciklusban kiemelt célként kezeltük az útfelújításokat és a közterek kialakítását. A pusztaszentistváni településrészen két utca kivételével mindet új aszfaltburkolattal láttunk el. Jelenleg elbírálás alatt van a Gárdonyi Géza aszfaltozására benyújtott pályázat, és így pusztaszentistvánon már csak az Új élet, illetve a Pusztaszentistváni bekötő aszfaltozását kell megoldani.

A bekötő út aszfaltozása a nehezebb feladat, mivel külterületi útszakasz, de ötleteink vannak ennek a megoldására. Mendei településrészen a „Tanyák”-on található Szentistván utca bekötő szakaszaira megnyertük a pénzt, 2020 tavaszán megkezdjük a kivitelezést. Így már csak a Fűza utca marad aszfalt nélkül. Úgy gondolom, hogy a következő választási ciklus elején ezt is megoldjuk. Ha már készek az utcák, lassan újra kezddhetjük a korábban is aszfaltos utcák rekonstrukcióját. Az utcák mellett a közmunkaprogramok keretén belül elkezdtük az árkok tisztítását, illetve járdák építését. A járdaépítési programot továbbra is folytatni kívánjuk csak nem a közmunkaprogramon belül, ugyanis településünkön „elfogytak” közmunkások. Azt hiszem, hogy büszkékké lehetünk a teljesen megújult Hősök terére, illetve a most épült két játszóterünkre.

Elmondhatom, hogy teljesen felújítottuk a Hősök terén található orvosi, fogorvosi, védőnői rendelőket és a családsegítő szolgálat irodáját.

- Most mindenki az energiatakarékos-ságról beszél. Sikerült Menden valamit tenni ezért?

Kaszanyi József: Az elmúlt ciklus az energetikai korszerűsítésről is szólt. A külső falakat és a födémeket szigeteltük, új nyílászárókkal, illetve napelemekkel láttuk el az óvodákat, a polgármesteri hivatalt, az iskolát, a „Zöldpata vendégházat”, a pusztaszentistváni Községi Házat. Ezzel mindenütt csökkent az energiafelhasználás.

- Úgy hallottam, hogy vásártér is létesült a településen.

Kaszanyi József: A rendezvényeink helyszínén a „Katlan”-ban alakítottuk ki. Most van engedélyeztetés alatt, majd megszervezzük a vásárt. A pályázat szerint évente négy kisállat vásárt kell szerveznünk február, május, augusztus és november hónapokban.

- Említette a rendezvényeket.

Kaszanyi József: Azt már a korábbi riportunkban is elmondtam, hogy a településen éves szinten három olyan „bejáratott” rendezvényt hoztunk létre, ami segíti a település lakóinak összetartását, hogy még inkább MENDEI-nek érezhessék magukat. A családi nap, a szüreti fesztivál és az adventi készülődés napjaiban számos olyan településen lakóval találkozom, akik önzetlenül dolgoznak azért, hogy mindenki jól érezze magát. Ilyenkor – a karácsony közeledtével – ajándékozzuk meg a település idős lakóit is, amelyre mindig találunk forrást akármilyen szűkös is a költségvetés. A nagy rendezvényeken kívül a könyvtár koordinálja a havi programokat. Úgy érzem, hogy a települe-

RIPORT A POLGÁRMESTERREL

seken működő civil szervezetek is éledezni kezdtek az elmúlt 5 évben. Az önkormányzat lehetőségeihez képest támogatja őket.

Meg kell említenem az önkormányzat támogatásával megjelent Mende 1950-es éveiről szóló könyvet, illetve a Mendei Híradóban folyamatosan megjelenő Balogh Gábor kutató tollából származó településünk múltját bemutató sorozatot, amit terveink szerint könyv formájában is meg szeretnénk jelentetni.

- Erősítsen meg még egyszer, hogy ez egy csapatmunka!

Kaszanyi József: Másképpen ez nem is megy. A polgármester mellett áll most egy olyan képviselő-testület amely nélkül minden nehezebb lenne. Ha a testület nem egységes, akkor nem lehet ilyen dinamikus fejlődést elérni. Fontosnak tartom a közös gondolkodást a testülettel, fontos, hogy támogassák a polgármestert. Célunk, hogy Mende továbbra is egy példaértékű település maradjon.

- Milyen tervei vannak a következő ciklusban?

Kaszanyi József: Mint korábban már elmondtam a munkával nem kapcsolunk félgözre a választások miatt, az utolsó pillanatokban is pályázatokat készítünk elő és adunk be, azért, hogy a megkezdett folyamat egy pillanatra se torpanjon meg. Ez nagyon sok egyeztetéssel jár. Mivel eddig minden pályázatunkat sikerült megnyerni, ezt a jó szokásunkat nem akarjuk feladni. Az elmúlt 1 hónapban 500 000 000 Ft-ot nyertünk a bölcsőde bővítésre, illetve csapadékvíz elvezetésre. Jelenleg benyújtott pályázatunk van a temetőben urnafal

építésre, illetve a ravatalozó előtti rész új burkolattal történő ellátására.

Elbírálás alatt van a Gárdonyi Géza út aszfaltozására benyújtott pályázat, illetve a Kossuth utca egyik oldalának új viacoloros járda kialakítására. Munkagépére történő pályázatunk célja, hogy a téli hóeltakarítás, illetve az árkok tisztítása gépesítve legyen. Ötleteink vannak, de azt ahhoz igazítjuk, hogy milyen pályázatok jelennek meg. Kiemelt feladatként kell kezelni a településünk vízellátását, amelynek terveit már elkészítettük. Az ellátási övezetek területén lévő kutak, víztorony, magaslati tároló medence, nyomásfokozók mind-mind szerepelnek a tervekben, amelyek összehangolt működését, felügyeletét a fejlesztéssel kiépítésre kerülő irányítástechnikai rendszer biztosítaná. A meglévő kutak esetében is szükségesnek tartjuk a kútfelülvizsgálatok elvégzését is, melyek a többlet terhelések okozta esetleges elváltozások beavatkozások szükségességét mutathatják ki. Célszerű továbbá tartalékszivattyúk beszerzése is, mivel a jelenleg üzemelő szivattyúk kora, állapota ezt már indokolja.

Ahogy az elmúlt 9 évben, továbbra is minden megjelent pályázatra benyújtjuk az igényünket, ezt megígérem.

Tovább kell erősíteni a kultúránk megőrzését kialakítva egy tájházat, illetve fel kell karolni a civilkezdeményezéseket. Úgy vélem, hogy az elmúlt 5 évben megvalósított eredményeket továbbra is meg kell tartani, tudni kell működtetni és üzemeltetni a települést. Úgy gondolom, hogy az elmúlt 5 évben ez a vezetőség bebizonyította azt, hogy jól átgondolt, felelős döntésekkel minden akadály legyőzhető.

*- Legyen ez a végszó!
Köszönöm az interjút.*

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Köszönjük az adományokat!

A Caparol Hungária Kft. összesen 11 raklap színes beltéri falfestéket adományozott, amelyek köszönhetően megújulhatnak a Mendei Géza Fejedelem Általános Iskola és a Mesevár Óvoda-Bölcsőde épületei.

Cégünk az 1895-ben alapított német vállalat magyarországi képviselete idén ünnepli 25 éves jubileumát. A Caparol: festékek, színvakolatok, hőszigetelő rendszerek, műemlék felújítás, fa- és fémvédelem, valamint épületvédelmi bevonatok területén kínál magas minőségű, utat mutató termékeket és átfogó rendszereket.

Melicher Zoltán
Műszaki marketing felelős

Köszönet az Auchan-nak

Intézményünk valamennyi gyermeke nevében köszönjük az Auchan Magyarország Kft. Maglódi Áruházának a gyermekek számára küldött adományát, homokozó játékokat, labdákat, kisautókat, babakonyhai játékokat.

Erdélyi Krisztina
intézményvezető

RETRO DISCO AZ ISKOLÁBAN AZ ISKOLÁÉRT!

Október 19-én 19:00-kor a retro jegyében tart bulit iskolánk, melyre sok szeretettel várjuk a szórakozni vágyó felnőtteket.

Minden adott, ami a jó hangulathoz és a stílushoz elengedhetetlen:

- sör, virsl, debreceni, sok - sok süti
- kártyaszoba, kávé - teás beszélgetős szoba
- a 70-es, 80-as, 90-es évek legnagyobb slágerei.

A belépő díjtalan.

A büféből és a tombolából befolyt összeggel iskolánk tanulóit támogatja!

A MENDEI FORRÁS EGYESÜLET HÍREI

A Mendei Forrás Egyesület immár második évébe lépett. Habár nem kevés idő ez, és még mindig gyerekcipőben járunk, de sokat tanulunk és igyekszünk továbbadni a tapasztalatainkat.

Aki még nem hallott volna egyesületünkéről, programjainkról és kezdeményezéseinkről, minden fontos információt megtalál rólunk www.mendeiforras.wixsite.com oldalunkon, illetve a Mendei Forrás Egyesület (MeFE) Nyilvános Facebook csoportban. Lehetőség van személyes találkozásra rendezvényeinken vagy egyesületi helyiségünkben a Mende, Fő út 1. szám alatt. Minden érdeklődőt szeretettel várunk az elkövetkezendő eseményeinken, amelyeken már nagy erővel dolgozunk, továbbra is azzal a hittel, hogy közösségünk lakosainak életét gazdagítsuk. Megérkezett az ősz, ilyenkor még mindig sok a kertben sok a tennivaló. Kertzáró programunkkal ismét segíteni szeretnénk: azoknak, akik sok felesleges növényvel, maggal, virághagymával rendelkeznek és szívesen átadnák, és azoknak, akik mindezeket szívesen fogadnák. A rendezvényt érdekes előadások gazdagítják majd.

Szeptembertől a Géza Fejedelem általános iskolában kerámia szakkör indul, amelyet szintén a Mendei Forrás Egyesület gondoz indít majd. A gyerekek a megszokott környezetükben vehetnek részt kreatív, ügyességi és szépérzék fejlesztő foglalkozásokon.

A Mendei Szüreti Mulatságon népi gyermekjátékokkal várjuk a kicsiket és nagyokat. Lehet találkozni, beszélgetni az egyesület tagjaival, várjuk Önöket szeretettel! Nagy izgalommal várjuk továbbá, hogy október végén, egy Sport- és Egészségnap keretein belül minél több mendei lakos számára lehetőséget nyújtsunk egy egészségügyi szűrőprogramon való ingyenes részvételre! Kísérjük figyelemmel hirdetéseinket, mert az elkövetkezendő időben pontos információkkal jelentkezünk.

Dolgozunk még az őszi faültetés pontos kidolgozásán, fényfestéseket tervezünk, és az idők számára informatikai oktatás megvalósításán, amelyen korunk modern technológiáját ismerhetik meg az érdeklődők.

Ötleiteket, javaslatokat, illetve csatlakozási szándékuk jelzését a Mendei Forrás Egyesület tagjai közé, a megadott elérhetőségeinken továbbra is eljuttathatják hozzánk.

mendeiforras Egyesulet@gmail.com
<https://mendeiforras.wixsite.com/egyesulet>
Mendei Forrás Egyesület (MeFE) Nyilvános csoport

Amennyiben lehetőségük van rá, köszönettel vesszük támogatásukat, programjaink minél tartalmasabb kivitelezéséhez. Számlaszámunk: 16200106-11626873 (Magnet Bank)

vezetőség

Mendei Forrás Egyesület

Élhető közelségben, élhető közösségben.

A MESEVÁR ÓVODA - BÖLCSŐDE HÍREI

A Mesevár Óvoda -Bölcsőde kapui ismét kitértek a kisgyermekek előtt. Bölcsődénkbe 24 kisgyermeket fogadunk a nevelési év folyamán, óvodás csoportjainkba 36 kisgyermek lépi át az óvoda küszöbét, így 153 főre emelve létszámunkat.

Boldog Óvoda

Eltelt a nyár, gyermekek sok-sok élménnyel tértek vissza a csoportjaikba.

Idén is sok érdekes programmal várjuk a gyermekeket. Az OVI-ZSARU programban továbbra is részt veszünk, Barnáné Bakos Ildikó Vezetésével pályáztunk a Boldog Óvoda címre. A pályázatunk sikeres volt, elnyertünk a címet, eredményeként optimista, magabiztos és kitartó óvodásokat szeretnénk nevelni, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatokat, és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező iskolássá, majd felnőtté válnak. Dolgozói létszámunkban ismét változás történt, Hóbor Gyuláné, Jutka óvó néni megkezdte a jól megérdemelt nyugdíjas éveit, helyére Ternák Zsuzsanna

érkezett, ezúton is kívánunk jó munkát, sok örömteli pillanatot óvodásaink körében. Ivankó-Hafner Katalin pedagógiai asszisztensünk szerződése lejártja miatt hagyta el intézményünket, kívánunk neki minden dolgozó nevében jó egészséget, és további sok sikert új óvodájában. Kata néni helyére Nagyné Gutai Melinda a gyermekével otthon töltött 3 év letelte után tér vissza közénk, kívánunk sok szép élményt a gyermekek körében. Nevelőtestületünk minden tagja nevében szeretettel köszöntjük Hóbor Gyuláné Jutka óvó nénit! Elérkezett számára a hosszú szülő dolgos évek utáni nyugdíjas világ.

A MESEVÁR ÓVODA - BÖLCSŐDE HÍREI

„Az ember a múltba
ezerszer visszanéz,
s szeretné újraélni
mindazt, ami szép.
Lassítaná az időt,
s megállítaná
a legjobb percekét,
de az idő kerekét
megállítani nem lehet.

Amilyen hosszú volt az út,
annyi szépet rejt a múlt!

Az ember a múltba
ezerszer visszanéz,
könnyűnek látszik a
búcsúzás.

De búcsúzni mindig
nehéz.”

Impresszum:
Mendei Híradó
2019./IV. szám

Kiadja:

Mende Község Önkormányzata
2235 Mende, Fő út 14.

Kiadásért felelős:

Kaszanyi József polgármester
Szerkeszti

a Szerkesztő Bizottság
Nyomdai előkészítés és
kivitelezés:

SK. Marketing Kft. 2230
Gyömrő, Eskü utca 15/a.

1979-ben kezdte óvodapedagógusi életét a Dózsa György úti óvodánkban, itt nevelgetett, szeretgetett több száz kicsiny gyermeket, akik közül az évek folyamán szülőként is visszatértek hozzá, és saját gyermekeiket is Jutka óvó néni gondoskodására bízták. 36 év után szeretett kis Kásavölgyi óvodáját el kellett hagynia, hiszen ekkor bővítették a Központi Óvoda épületét, de az új épületben is megtalálta helyét, tovább folytatta gondoskodó, magas színvonalú hivatását. Kedves Jutka óvó néni! Valamennyi egykori és jelenlegi munkatársad, gyermekek és szülők nevében kívánok jó egészségben eltöltött békés, nyugodt, hosszú nyugdíjas éveket.

Erdélyi Krisztina
intézményvezető

Női Fitness Klub

A mendei Szabadidőközpontban

Kedd: Step Aerobic
18⁰⁰-19⁰⁰

Csütörtök: Kímélő torna
18⁰⁰-19⁰⁰

A tornát hátfájósok, ülő munkát végzők, bárki, korhatár nélkül végezheti.
A gyakorlatokat mindenki képességei és teherbírása szerint végzi.

Felszerelés: Polifón
Súlyzók
Törölköző
Víz

Érdeklődni lehet a
06-20/981-8299-es számon

Díja: 800 ft/alkalom

Mindenkit várok szeretettel!

GÉZA FEJEDELEM ÁLTALÁNOS ISKOLA

Kedves Mendei Lakosok!

Nimmerfroh Judit vagyok, a Mendei Géza Fejedelem Általános Iskola jelenlegi intézményvezetője. Szeretnék megosztani Önökkel, Veletek egy történetet.

Valamikor 1990 februárjában vonattal utaztam Budapestről Tápiógyörgyére, hogy ott buszra szállva, hazajussak szüleimhez Újszilvársra. Akkor még a Szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola hallgatója voltam matematika-orosz szakon. Hideg volt, mindent belepett a hó. Igazi tél volt. Sokszor utaztam már ezen a vonalon, ilyenkor rendszeresen olvastam, de ez alkalommal nem tudtam levenni a szemem a mellettem elrobogó tájról. És megálltunk Mendén. Lenyűgöző kép tárult elém: hósapkás, füstölő kéményű házak sora a Kása-völgyben, behavazott dombokkal, zúzmarás fákkal körülölelve. Mesekönyvbe illő kép! Azonnal belészerettem és azt gondoltam, de jó lenne itt élni. A vágyam, az álmom teljesült: 1992 februárjától szeretett községem lakója, iskolájának tanára lettem, melyekhez azóta is hű maradtam. Itt születtek meg és nőttek fel gyermekeim is.

Hálás szívvel gondolok minden egyes volt és jelenlegi kollégámra. Rendkívüli csapat részévé válhattam, rendkívüli pedagógus személyiségekkel dolgozhattam együtt: 2002-től 2007-ig a természettudományos munkaközösség, majd a felsős munkaközösség vezetőjeként, 2012-től igazgató-helyettesként és ez év augusztus 1-jétől kezdve pedig intézményvezetőként.

Tudásommal, szakmai tapasztalatommal továbbra is Mendét szeretném szolgálni gyermekeink keresztül: biztosítani számukra helyben a minőségi oktatást, hozzájuttatni minden gyermeket ahhoz a lehetőséghez, hogy képességeinek megfelelő, személyre szabott oktatásban részesüljön, napjait nyugodt, biztonságos, szeretetteljes környezetben tölthesse. Talán Tari Annamária szavai fejezik ki legjobban pedagógusi hitvallásomat: „A gyermeknevelés és tanítás során az a legfontosabb, hogy egy gyerek mindig tudja, akkor is szeretik őt, ha nem tökéletes, és ezen képes javítani. Ez olyan bizalom a felnőtt részéről, amit minden korú gyermek megérez. Hogy hisznek benne. Tévedhet és hibázhat. Nem kell tökéletesnek lennie. A világ sem az.”

Nimmerfroh Judit
Intézményvezető

100 Tagú
Cigányzenekar

Mende
2019.
10.04-06.
Katlan

X. Mendei Szüreti Mulatság

A KATLANBAN

október 04. (péntek)
KATLAN

20⁰⁰ – 04⁰⁰ DISCO
DJ Norbee V DJ DRAGON S

Norbee V

október 05. (szombat)

Pusztaszentistváni játszótér, kisszínpad

9³⁰ – Vendégvárás- köszöntő
9³⁰–10⁰⁰ Stadtmusik Hüfingen Testvértelepülésünk zenekarának műsora
10⁰⁰ Kaszanyi József polgármester köszöntője
10⁰⁰– Mesevár Óvoda Pusztaszentistváni óvodásainak műsora
Helyi és környékbeli települések népi táncosainak fellépése
Össztánc a Mendei zenekar kíséretével

11⁰⁰–13⁰⁰ Szüreti felvonulás indulása hintókkal, lovas kocsikkal, zenés kísérettel, Fellép a Mendei Hagyományörző Népi Együttes Fúvós Zenekara és a Stadtmusik Hüfingen

Útvonal: Pusztaszentistváni játszótér- Dobó István utca – Csigási utca – Kossuth Lajos utca – Mendei utca – Szent István utca – Péceli utca – Fő utca – Állomás utca – Dózsa György utca – Dinnyés köz – Katlan

11⁴⁵ Első megálló: Játszótér – tanyák
Vendégvárás – Népi táncosok műsora
12³⁰ Második megálló: Cserepes vendéglő
Vendégvárás – Népi táncosok műsora

*A szüreti fesztivál alatt
folyamatos a kirakodóvásár,
vidámpark, ökörsütés,
látványkonyha*

KATLAN

13⁰⁰ Lovasbemutató
13²⁵ Kaszanyi József polgármester megnyitója
13³⁰–16⁰⁰ Szüreti kavalkád
hagyományörző népiegységek részvételével
16⁰⁰–16³⁰ Singing Voices Hüfingen
testvértelepülésünk énekkarának fellépése
17⁰⁰–19⁰⁰ 100 Tagú Cigányzenekar koncertje
Bangó Margit Kossuth-díjas előadóművész közreműködésével.
19³⁰–21¹⁵ Zalatnay Sarolta és Zenekarának koncertje
22⁰⁰–23⁰⁰ Cubanero SALSA & Szamba Show
21³⁰– 4⁰⁰ Szüreti Party
DJ Abonyi Gáborral

A rendezvény ingyenes!!!!
A rendezvény ideje alatt külön busz járatot indítunk.

EUROPEI UNIÓ
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap
A VIDÉKI TERÜLETEKNEK BÉRHATÁZÓ EURÓPA

Megtiszteltetésnek érzem, hogy én írhatok cikket a Mendei Híradóba egykori kollégámról, dr. Csernik Zoltánné Irénkéről, Irénke néniről, Csernik tanárnőről (ki hogyan szólította), abból az alkalomból, hogy 50 évvel ezelőtt, 1969-ben szerezte meg tanári diplomáját a Szegedi Tanárképző Főiskola magyar-orosz szakán. 2009-es nyugdíjba vonulásáig, 40 évig tanárként dolgozott, ebből 32 évet községünk iskolájában.

Nem csak kollégaként, de szülőként is volt szerencsém megtapasztalni pedagógus nagyságát: mindig, mindenkor a gyerekek érdekeit tartotta szem előtt, értük mindent megtett. Szigora mögött végtelen szeretettel, személyiségével formálta tanulóit. Kiemelt figyelmet fordított az anyanyelvi nevelésre, a haza szeretetére, a magyarságtudat erősítésére.

Sokáig tartana felsorolni azt a számtalan tettet, amit a gyerekekért, az iskoláért, a településért tett: sok-sok színvonalas ünnepség, megemlékezés, előadás fűződik a nevéhez. Ő hozta Mendére a Kazinczyról elnevezett „Szép Magyar Beszédért” verseny területi döntőjét is, melyet több mint 20 éven keresztül szervezett és bonyolított le. Neki köszönhetjük az erdélyi gyergyóújfalvi Elekes Vencel Általános Iskolával kötött testvériskolai kapcsolatot is. Hosszú éveken keresztül vezette a humán, majd a felsős munkaközösséget iskolánkban. Példamutatósával, tanácsaival sokunk pedagógussá érését segítette: mindig fordulhattunk hozzá segítségért, mindig tudott időt szánni arra, aki a segítségét kérte, legyen az iskolás, kolléga vagy bármelyik felnőtt a településről.

Segítségére akkor is számíthattunk, amikor már nyugdíjba vonult: versenyeken zsűrizett, vasgyűjtéseket szervezett, segített megszervezni a testvériskolai programokat, tartós betegség esetén azonnal számíthattunk rá óraadóként. Nyugdíjasként is folytatta a nevelést: ő lett a megálmodója és megteremtője a Magyar Kultúra Napján megrendezésre kerülő, már hagyománnyá vált előadássorozatnak, mellyel szintén azt a célt szolgálja, hogy minél jobban megismerjük történelmünket, hazánkat és kultúránkat.

Köszönjük meg neki közösen ezt a sok-sok áldozatos munkát! Kérem, aki teheti, köszönetét fejezze ki azzal, hogy részt vesz a községi október 23-i ünnepségen, ahol ünnepélyes keretek között veheti át Vasdiploáját!

Nimmerfroth Judit
Intézményvezető

X. Mendei Szüreti Mulatság

A KATLANBAN

Mende
2019.
10.04-06.
Katlan

október 06. (vasárnap)
KATLAN

- 12⁰⁰** Katlan nyitás
- 12³⁰-12⁴⁵** Mesevár Óvoda falusi óvodásainak műsora
- 13⁰⁰-14⁰⁰** Babtársulat Óriásbábos fellépése
- 14⁰⁰-15⁰⁰** Barboncás társulat „Fekete kisasszony” vásári bábjátéka
- 15⁰⁰-17⁰⁰** Pódium Színház „Charley néni” című előadása

A rendezvény ingyenes!!!!

A rendezvény ideje alatt külön busz járatot indítunk.

Különjárat a Szüreti Fesztivál idejére 2018. 10. 04-06.

Október 05. szombat

- 11⁰⁰** perckor indul a menetel együtt a busz a Katlanba
- 16⁰⁰** perckor különjárat indul Pusztaszentistván - Jásztóterrről - Dózsa György út vége - Dinnyés köz útvonalon.
- 21⁴⁰** perckor Dinnyés köz - Dózsa György út vége - Pusztaszentistván - Jásztóter útvonalon.

Október 06. vasárnap

- 11³⁰** perckor különjárat indul Pusztaszentistván - Jásztóterrről - Dózsa György út vége - Dinnyés köz útvonalon.
- 17³⁰** perckor indul vissza Dinnyés köz - Dózsa György út vége - Pusztaszentistván - Jásztóter útvonalon.

KERESZT- ÉS BÚCSÚJÁRÁS

A kereszt fokozatosan vált a kereszténység szimbólumává. Minél inkább előtérbe került, annál többféle kultusza és rituáléja alakult ki. Számos fajtája vált népszerűvé. Bár a legismertebbek közé a középkorban keletkezett keresztjáró napok hármas ünnepe (triduum) tartozik, de elterjedtek a későbbi eredetű ún. missziós napok, hetek és az emléküket megőrkítő missziós keresztetek, vagy a török kiűzése után új lendületet vettek a szent helyek búcsúi és az útvonalukba eső keresztetek (útmenti keresztetek) mellett mondott fohászok, imádságok és szertartások.

Mendei missziós kereszt

MISSZIÓS KERESZT

Missziókat rendszerint a templomban hitelesítés, a hit elmélyítése céljából és valamilyen jellegzetes eseményhez kapcsolódóan tartottak. Menden 1905-ben, 1936-ban, 1947-ben és az 1950-es szentévből voltak missziók (vö. Mendei missziós kereszt).

KERESZTJÁRÓ NAPOK

A katolikus hívek az év meghatározott napjain a faluban és a temetőben felállított valamilyen keresztet is bejárták. Ez utóbbi szokást latinul dies rogationumnak (szó szerint: könyörgések napjainak), magyarul: keresztjáró napoknak nevezzük, mert a menetet kereszt vezette fel.

A XX. század első felében az áldozócsüdtörtök (Ascensio Domini= az Úr mennybe-menetele) előtti hétfőn, kedden és szerdán tartottak keresztjáró napokat. Mindegyik

napnak megvolt a maga sajátos rituáléja és szépsége, amely megkülönböztette őket egymástól.

A keresztjárást a szocialista érában adminisztratív nyomásgyakorlással és egyéb módszerekkel tiltották, ezért abbamaradt. A hívek azonban 2001-ben nagypéntekre átteleve és redukálva felújították: míg az idősebbek nagypéntek délutánján továbbra is a templom körüli stációkat járják be, addig a fiatalabbak esti fáklyás menete a faluban levő valamennyi keresztet érinti, ott a résztvevők bibliai szöveget olvasnak fel, imádkoznak, könyörgéseket mondanak és egyházi énekeket énekelnek. Napjainkban a fáklyás me-

net útvonala lerövidült: a billei keresztnél kezdődik, majd a Tanyákon levő kereszt-nél folytatódik, végül a jelenlegi temető 1976-ban és a régi temető 1980-as évek elején készült keresztje, valamint a Hősök terén álló kereszt következik. Egy időben a 2013-ban felújított kásavölgyi kereszt is Püszteszentistvánra az egykori iskolánál 1995-ben, a honfoglalás 1100-dik évfordulójára átadott keresztnek szentelték elzarándokoltak.

A kásavölgyi kereszt

A MENDEI BÚCSÚK

A kereszt nemcsak a mezőkön, a faluvégekben és a templomokban jelenik meg, hanem a zarándokok meneteit, a búcsúi körmeneteket és a búcsújárásokat is felvezeti.

A búcsúk és a búcsújárások a török kiűzése után nem láttott lendületet vettek. Mende e téren sajátos irányba fejlődött – tulajdoníthatóan Koháry II. Istvánnak és a Koháry család jezsuita elköteleződésének. Nevezetesen: Koháry András 1736-ban a jezsuita rendalapító Loyolai szent Ignác tiszteletére szenteltette a templomot, ami kihatott a helyi búcsúk tartására is.

A szentistváni kereszt

NAGY- ÉS KISBÚCSÚK

Egy 1792-ben kelt pápai brevéről (pápai intézkedés) és megyéspüspöki engedély nyomán a mendei katolikusok évente két búcsút tartottak: szent Ignác napján, július 31-én rendezték a nagybúcsút, más szóval: a templombúcsút, az év végén levő szent István első vértanú (protomártír) napján pedig a kisbúcsúnak is nevezett egyházi eseményt. Mindez 1831-ig tarthatott, mivel a harmadik templom átadását követően a fő titulust a Gyümölcsoltó Boldogasszony/Angyali üdvözlés tiszteletére jegyezték. Ezért valószínűsíthető, hogy 1831 és 1861 között harminc éven keresztül március 25-e lett a nagybúcsú napja; az Ignác-napi búcsú kisbúcsúvá degradálódhatott, a szent István vértanú napjának búcsú-napként való megülése pedig megszűnhetett. Vagy fordítva: szent István protomártír napja megmaradt a kisbúcsú napjának, az Ignác-napi búcsú pedig jelentőségét veszítette.

A védőszent vonatkozásában a korábbi rend 1861-től állt helyre, amikor a templom visszakapta a Loyolai szent Ignác titulust. Ez a tény a búcsúk minősítésének a felcserélését is maga után vonta. Mindenesetre napjainkban a mendei katolikusok a templombúcsút az Ignác-naphoz legközelebb eső vasárnap tartják. A másik búcsút, az ún. kisbúcsút

A búcsú ótörök eredetű szó, jelentése: felmentés (latinul: indulgentia=engedékenység, bűnbocsánat; búcsú).

Elterjedését segítette, hogy a gyónás csak a bűnök elengedését jelenti, ám a büntetés továbbra is megmarad. Ahhoz, hogy valaki, aki bűnbocsánatot nyert, a bűnökért járó tisztító tűzbeli büntetéstől is megszabaduljon, búcsút kell nyernie – mondta ki a tridenti zsinat az 1500-as években.

A templombúcsú körmenete 2017-ben

megyéspüspöki engedély alapján a helyiek szent István vértanú napján (december 26-án) ülték meg. Évtizedek múlva ez szintén megváltozott: minden bizonnyal 1831-től a szent Ignác-nap vagy szent István protomártír napja, majd 1861-től a Gyümölcsoltó Boldogasszony napja lett a kisbúcsú napja. A Gyümölcsoltó Boldogasszony napjának kisbúcsúként való ünneplése a szocialista érában fennmaradt. Mára azonban elhalt.

A TEMPLOMBÚCSÚ NAPJA – EGYKOR ÉS MA

A templombúcsú napját még a szocialista érában is tiszteletben tartotta a hatóság. Erre a napra az elszármazottak a családtagjaikkal együtt hazatértek. A teljes lakosságon ünnepi hangulat vett erőt. A hívők misével kezdték a napot, majd az ünnepi ebéd következett. Ebéd után a családok felkerekedtek és elvegyültek az ünnepi forgatagban. A főutcát alkalmi árusok (bázárosok, cukorkaárusok) lepték el és kínálták finomabbnál finomabb vásárfiajukat. A mézeskalács, a sramlizene, a kör-

hinta, a céllövölde vonzotta az embereket. Este pedig a művelődési ház báljától volt hangos a környék. De mindez a múlté.

Napjainkra a templomi szertartások leegyszerűsödtek, mondhatni: bensőségesé váltak. Az ünnepi jelleget a rituálé (szertartás), egy-egy meghívott vendégpap, illetve a mise végén a körmenet jelzi. A körmenet azonban nem hagyja el a templomdombot,

mint régen. Megmaradt viszont az ünnepélyes jelleg: elől a kereszt, utána a zászlók, a baldahin és alatta az oltáriszentség, amelyet a hívek követnek, és énekelve járják körbe kívülről a templom épületét.

Az utóbbi években az ünnep profán környezete érezhetően megváltozott. Az utcai árusok előtt nem tolonganak vásárlók, az árusok is egyre többen maradoznak el. Este pedig nem tartanak mulatságot. A világias hangulatot az ősszel rendezendő szüreti multság látszik magára vállalni és megadni.

BÚCSÚJÁRÁS

Alkalmi árusok sátrai 2017-ben

A változás az egykor rendkívül népszerű búcsújárásokon is megmutatkozik. Az eseményre a múltban szinte az egész falu megmozdult.

Máriabesnyőről hazatért búcsúsok és a fogadásukra megjelentek ünnepélyes vonulása a faluban (Konda Mária képe)

A mendeiek kiemelt jelentőséget a máriabesnyői búcsúnak tulajdonítottak. Bár emellett máshová is szerveztek csoportos zárandoklatokat, ahová vonaton vagy busszal utaztak el. Máriabesnyőre Nagyboldogasszony (augusztus 15-én) és/vagy Kisasszony (szeptember 8-án) napján sokan keltek útra. Ők a Tanyákon, a Kratyinkán, valamint az isaszegi hegyeken keresztül gyalog zárandokoltak oda. A búcsúsokat a helyi fúvós zenekar és az itthon maradtak a Tanyák keresztjéig kísérték. Az idősek, a kisgyermekre és a hordozható szobrokra tekintettel lovaskocsik is mentek velük, amiket régebben a helyi gazdák ajánlottak fel. A szocialista érában a télesztől kértek kocsit, de előfordult, hogy azt az utolsó pillanatban megtagadták (például 1968-ban).

A búcsú után a gyalogos zárandokok a pappal együtt ugyanazon az útvonalon jöttek vissza.

A hazatérőket a fúvós zenekar és az itthon maradtok a Tanyákon levő keresztnél várták be. A búcsúsok és a fogadásukra megjelentek – a szokásnak megfelelően együtt imádkoztak, majd – rendezték soraikat, és felkészültek az ünnepélyes bevonulásra, ami többnyire a Péceli utcán és a Fő úton keresztül történt.

Az ünnepélyes vonulásra előre meghatározott rend szerint került sor: a menet élén vitték a keresztet, utána az egyházi zászlókat, a hordozható szobrok előtt szintén egyházi zászlókat lengettek, a fiúk és a férfiak a máriás lányok előtt, a lányok és a nők a gyermekekkel a máriás lányok után elkülönült csoportokat alkottak. Az ünnepélyes menetben a máriás lányok fehér öltözékben a fiúk és férfiak csoportja után vállukon vitték a Jézus Szíve szobrot, valamint a Mária-szobrot, amely egyúttal a nők csoportját vezette fel. A zárandokok fegyelmezett rendben zenekari kísérettel vonultak a katolikus templomhoz, ahol a pap hálaadó szertartásával ért véget a búcsúi zárandoklat.

Az 1970-es években a gyalogos zárandoklatok jelentősége fokozatosan alábbhagyott. Egyrészt azért, mert mind többen mentek vonattal, másrészt mert 1976-tól az útvonalat a szovjet hadsereg lezárta és csak jelentős kerülővel lehetett volna Máriabesnyőre eljutni. (A feljegyzések szerint a hívek utójára gyalog 1978-ban zárandokoltak Máriabesnyőre.) Napjainkban is zárandokolnak Máriabesnyőre hívek. Ők rendszerint saját kocsival vagy vonaton teszik meg az utat.

Hordozható Mária-szobor a szalagokkal az 1990-es években (Bosánszki Gyöngyi képe)

Balogh Gábor
kutató

MENDEI LÁTNIVALÓK XII.

FALUKÖZPONT

Hajdanában a faluközpontot néhány jellegzetes épület alkotta (például templom, község-háza, községi kocsmá, szatócsbolt), továbbá egy tér, ahol alkalmanként összegyűlhettek a lakosok, hogy ünnepeljenek vagy megemlékezzenek őseikről és hőseikről.

Az újratelepülés után Mende is ezt a sémát követte. Az 1800-as évek közepére, majd a két háború között azonban már egyre kevésbé kezdett hasonlítani ehhez az idillikus képhez. Az arculatvesztésnek két jellegzetes momentumát emelném ki: a Tabánhegy jelentését és a későbbi Tabánhegyi utca 1850-1860-as évekbeli lakóinak társadalmi státuszát, valamint a Hősök tere egykori funkcióvesztését.

A „TABÁNHEGYI UTCA”

Maga az utcanév egyes vélemények szerint török szóból származik, és bőrfeldolgozásra, a tímáripárt üzökre utal. A tények mintha el-
lentmondának ennek. Ugyanis semmilyen

dokumentum sem igazolja, hogy Mendén a török idők előtt, alatt és után tímárok éltek volna, pontosabban: a hegy és környéke nyersbőr feldolgozásával foglalkozó tímárok és vargák cserző-műhelye, cserzőtelepe lett volna. Mindössze annyi állítható, hogy a falu egy ideig tímárbirtok volt, vagyis a török ranglétra alján elhelyezkedő alattvalók kapták meg.

A mendei község-háza 1910 körül

Ehelyett sokkal valószínűbb, hogy a Tabánhegyből a tabán szót a szegényes jellegre, nevezetesen: a lakottrész külterületére, a település szélén vagy magaslati pontján elhelyezkedő legszegényebb és legrégebbi jegyeket mutató részeire használták. Mendével kapcsolatban ez utóbbi értelmezést támasztja alá a helytörténeti múlt, például: hogy a Tabánhegy egy magaslat, illetve a Tabánhegyi utca a fajásföld falu felőli oldalán a Tabánhegyre vezető emelkedőn fekszik. Amikor az 1800-as évek második felében kezdett betelepülni, két család kivételével uradalmi zsellérek népesítették be (vö. táblázat).

ÚJ KÖZPONT LÉTESÍTÉSE À LA MENDE

A másik fogódzó az egykori Hősök tere és környéke. De csak 1928-ig. Ugyanis itt áll-

hatott az 1800-as évek második felében épült község-háza, amely hosszú viszontagságot megélve 1917-ben összedőlt. A falunak azonban nem volt pénze, hogy újat építsen. Szükségmegoldásként a Strasser család – névmagyarosítás után Sugár család – közeli házat vették bérbe, aki a Haranglábi téren birtokolt épületet és üzemeltette a kereskedését.

KÖZSÉGHÁZA ÉPÜL(GET)

Egy új község-háza építésének terve az 1910-es évektől foglalkoztatta az előjáróságot. 1921-ben megkezdtek az előkészületeket, 1922-től pedig többször napirendre tűzték az ügyét. Különösen Petrányi Károly (1879-1939) vezetőjegyző, továbbá Kinczel Vince (1878-1940) és Kozma István (1862-1948) katolikus plébánosok szorgalmazták, hogy a közügyek intézése saját házában történjen, és az épületet a katolikus templom és iskola közelében húzzák fel.

Más szavakkal: az új faluközpont a hagyományoknak megfelelően alakuljon ki...

A felsőbb hatóságok engedélyeinek beszerzése után pályázatot hirdettek és héttagú

A Község-háza

„A pestmegyei Mende község elhatározta, hogy új község-házát épít. Az alapkövetélt most tartották meg díszközgyűléssel kapcsolatos ünnepély keretében. Az ünnepély alkalmából Teleki Tibor gróf, a kerület nemzetgyűlési képviselője, Kozma István római katolikus plébános és Droba Márton luteránus lelkész mondtak hatásos beszédet. Az új község-háza felépítése Petrányi Károly mendei vezetőjegyző buzgólkodásának érdeme és eredménye” – olvasható az Új Barázda 1925. október 14-i számában.

építési bizottságot alakítottak (abc-sorrendben:) Baumgarten Ignác, ifj. Benyovics Mihály, Glózik István, Gutai Mihály, Petrányi Károly, Rosenfeld Sándor és Trepák Mihály képviselőtestületi tagokkal. A beérkezett 19 árajánlatból a javaslatukra a közgyűlés kiválasztotta a leginkább megfelelőt: az építési munkálatok nyertese Bojár Géza budapesti építész lett, az asztalos, lakatos és üveges munkákat a helybeli Szénási József asztalos mesternek ítélték. Megkötötték a szükséges szerződéseket.

Azt gondolták, hogy az 1925. október 11-én megejtett ünnepélyes alapkövetétel után – részben saját erőből, részben hitelből – ha-

marosan megépül az új község-háza és benne a jegyzői lakás. De szomorúan tapasztalták, hogy az olyan lassan készül, mintha Luca széke lenne. A pénzügyek sem a várakozásoknak megfelelően alakultak.

Sőt, Bojár pereskedése 1926 szeptemberétől tovább hátráltatta az építkezést, Strasser Gyula pedig 1927-ben megemelte a bérleti díjat. Ezért újabb „átmeneti megoldás” kívántatott. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy a

Zsellérek	Telkes gazdák
39 Kriskó Ádám	37 Inglisz Mihály
40 Mihala András	38 ifj. Fabók János és Pál
41 Gutai Jánosné	38 EVANGÉLIKUS
42 Bosánszki István I.	TEMLPOM
43 Mihala István	
44 Bosánszki Ádám Bosánszki János (1864)	
45 Kucsik István	
46 Scribek Imre	
47 Szászik András	
48 Bosánszki István	
49 Béres Mihály	
50 Vagner János és Mihály	
96 Krajczár János	

Megjegyzés: Mendén az 1930-as évekig nem volt hivatalos utcanév, csak házszámok!
A későbbi „Tabánhegyi utca” házszámai és lakói 1859-ben és 1864-ben

MENDEI LÁTNIVALÓK XII.

jegyző saját házat épített és abba költözött. A korábbi jegyzői ház tehát felszabadult. A testület úgy döntött, hogy megegyezik Strasserrel, illetve 1928. november 1-től az új községháza átadásáig terjedő időre a volt jegyzői házat községházává alakítják, amellyel srégen szemben a jövőbeli torzója emelkedett.

Hogy mikor készült el véglegesen az új községháza a jegyzői lakással, megbízható adat hiányában talán segít egy 1940. július 24-én kelt vezetőjegyzői állásra kiírt pályázati hirdetés javadalmazási részlete: a vezetőjegyző javadalma továbbá egy „háromszobás természetbeni lakás, az új községháza befejeztéig pedig a VI. lakbérosztálynak megfelelő lakáspénz”. Végül hónapok múlva és mintegy 16 évvel az alapkövetétel után a pályázatot nyert vezetőjegyző elfoglalhatta a beigért jegyzői lakást...

A HŐSÖK PARKJA

Egy korábbi cikkben szó volt róla, hogy a Haranglábi térre Hősök emlékművét épített a község, ami miatt a tér neve is Hősök terére változott. Az emlékmű két évtized múlva követte a Községházát. No, nem az avatás elnyúlásával, hanem áthelyezését illetően. Ugyanis amint átadták az új Községházát, két évre rá 1943-ban az emlékmű is a közelébe, egy nádas rét szélére, a 31-es országút felőli oldalra, a katolikus templommal szembe költözött. Átszállításán és felavatásán a falu apraja-nagyja megjelent, a menetben az előkelőségek és az egyházak képviselői vonultak az élen.

A Hősök emlékművének átköltöztetése és ünnepélyes avatása tovább növelte a leendő központ súlyát. Innentől kezdve a terület új neve Hősök parkja lett (napjainkban: Szent István park).

„324–1942.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A budapesti m. kir. Államépítészeti Hivatal nyilvános versenytárgyalást hirdet a mendei napközi otthonos óvoda (egy terem, előtér, konyha, kamra, fürdő és W. C.) összes építési munkálataira...

Forrás: PPSK Vm Hiv. Lapja

INGATLANELADÁSOK

A község az új szobortól nem messze a Pest felé vezető út jobb oldalán 1942-ben óvodát épített. Az óvoda és a Községháza közötti terület ebben az időben a katolikus egyház tulajdonát képezte. A pénzsűkében levő egyházközség nevében eljáró Bálint György plébános 1943. június 18-án

Forrás: Bosánszki Tibor
Az emlékmű és avatás az új helyen 1943. április 25-én

előszerződést kötött Nagy Antal mendei lakossal, mely szerint „átadja és megvételre felkínálja kizárólagosan csak mozihelyiség és annak üzemeltetési célokra szolgáló helyiségek építésére a Mende községben fekvő 485-öl belteki ingatlanának osztatlan felerészét /a Hősök parkja felőli részét:/ 362/5 hrsz ingatlanából a jelen megtekintett állapotban”. 1944 januártól pedig az óvoda és az emlékmű közötti területet vitéz Szuhányi Ferencnek adta el. E két adás-

MENDEI LÁTNIVALÓK XII.

vétel nyomán már lehetetlenné vált, hogy a Pest felé vezető 31-es országút jobb oldalán az országút és a Barina-patak között egységes faluközpont létesüljön. Viszont az államosítást követően egy kultúrháznak maradt még hely. Erre azonban jó másfél évtizedet kellett várni.

KULTÚRHÁZ ÉPÜLGET

A községi beruházások terén a falu mintha elátkozott lett volna. A Nagynak eladott területen a mozihelyiség sem épült meg. A falu kulturális-népművelési feladatait tulajdonképpen két kocsmá, a Szuhányi- illetve a Trepák-féle vendéglő látta el. (Az előbbi helyen működött később a Monori, majd a Pátia Takarékszövetkezet, az utóbbi ismertebb neve: Dezső bácsi kocsmája, legújabbán pedig a Kiki Pékség.)

Megelégtelve a helyzetet, a községi tanács végrehajtó bizottsága (továbbiakban: VB) 1957. május 3-án levelet intézett a Pestmegyei Tanács VB Művelődési Osztályához, amelyben felhívta a figyelmet az áldatlan és a „szocialista kultúra fejlődésével”, az ifjúság művelődésével összeegyeztethetetlen állapotokra, és felszámolásukhoz segítséget

Forrás: Bagoly Mária
Varró és hímző tanfolyam résztvevői a Lilik, majd Szuhányi-féle vendéglő előtt

és támogatást kért. Ami 1958-ban meg is érkezett. Az 1958. december 19-én tartott tanácsülés határozata alapján a helyi VB megalakíthatta a Kultúrház Építő Bizottságot, amely a Községfejlesztési Állandó Bizottsággal karöltve intézte és irányította „a kultúrház építésének ügyét”.

Forrás: PMH Kultúrház az átadás után

A kultúrház építését 1959. április 14-én kezdték meg, és helyt adva a felsőbb elvárásoknak még abban az évben be szeretnék volna fejezni. A valóság azonban felülírta a pártakat. Ezért 1960 tavaszát, majd augusztus 20-át jelölték meg határidőként. A mendei VB 1960. július 15-i ülése – látva a lemaradást – az augusztus 20-át elvetette, viszont a november 7-ét reálisnak tartotta. Az anyagihiány, Koreny András tervező és építész vezető lemondása, valamint a társadalmi munkák elmaradása azonban közbeszólt. (Az építkezést új építésvezetővel, Soproni Lászlóval, a gyömrői Ktsz mérnökével folytatták.)

Az 1958. december 4-én alakult Községfejlesztési Állandó Bizottság tagjai: Kovács Illés (elnök), Koreny András (titkár), valamint Csiszár János, Inglis Pál, Lilik Mihályné, Mészáros József és Németh József.

Az 1958. december 19-i határozat nyomán alakult Kultúrház Építő Bizottság tagjai: Furuglyás Géza, Kozsda Lajos, Lilik István, Mészáros Mihály, Mihalik István, Szántai Ferenc, Vass Mihály és Velek Mihály.

Végül is az épületet május 1-je tiszteletére ünnepélyes keretek között 1961. április 29-én adták át. Először Jurij Gagarin Művelődési Háznak hívták. Hogy miért éppen Jurij Gagarin szovjet űrrepülőről nevezték el, Szuhányi Ferenc, a művelődési ház első igazgatója egy 1961. május 12-i interjúban azzal indokolta, hogy a „történelmi napon, 1961. április 12-én fejeződött be az építkezés, éppen akkor, amikor az első ember a világűrbe repült. Művelődési házunk neve mindig emlékeztessen a mendeieket erre a történelmi napra ...” A név lendülete azonban elakadt, mert két év múlva már Petőfi Sándor Művelődési Házként emlegették... Még egy év sem telt el, de már jelentkeztek a hibák: a falak repedezni kezdtek, a vizes blokk megsüllyedt. A bajt súlyosbította az 1963-as árvíz, amely következtében a használhatatlanná vált alsóiskola (a volt evangélikus iskola) tanulóinak egy ideig a kultúrház adott otthont. Úgy-hogy az átadástól számított 12 év után, 1973-ban az egész művelődési házat fel kellett újítani. További nagyobb felújítások és átalakítások 2002-ben történtek.

A képviselőtestület döntése nyomán 2012-ben a művelődési házat az önkormányzat 40 millió forint önerőből, illetve a lakosság és a vállalkozók támogatásával Szabadidő Központtá alakította át; ezáltal az épület ha-

Mende Szabadidő Központ napjainkban

A művelődési ház vezetői 1961–2012 között

1961–1962 Szuhányi Ferenc

a művelődési ház első igazgatója

1962–1963 Drózdik László a mendei

művelődési ház első

függetlenített igazgatója

1963–1965 között Torma Sándorné pedagógus,

majd Kriskó Jánosné

1965–1968 Horváth Lajos

1968–1969 Dr. Lányi Péterné

1969–1976 Halász Pál

1976–1983 Trefák Istvánné

1983–1986 között Bögre Zsuzsa, akit

Boda Lászlóné mb. igazgató követett

1986–1987 között először

Szántai Erzsébet, utána

dr. Csernik Zoltánné

pedagógusok másodállásban

1987–1993 Németh Károly főállásban

1993–2002 Szántai Erzsébet pedagógus

művelődésszervezői vállalkozásban, végül

2002–2012 Velkei Hajnalka főállásban

Az ideiglenes helyettesítők nincsenek feltüntetve.

2012-TŐL MENDE SZABADIDŐ KÖZPONT

gyománys funkciója üzleti alapon végzett szabadidő tevékenységekkel és játszóházzal bővült. (A tulajdonjog tehát változatlanul az önkormányzaté, a kulturális rendezvényei pedig térítésmentesek maradtak.)

Az emeleten jelenleg Rettégi Zoltán EV. által üzemeltetett MendeFitness működik, a földszint a helyi Random Way Kft. érdekltségében áll.

Balogh Gábor
kutató

Tizennegyedik fejezet

A kórházban a nővérpulthoz rohant Steven, és Roxanról kérdezgetett.

- Sajnálom, uram. Ön nem rokona, és csak rokonnak adhatok felvilágosítást. - mondta a nővér.

- Hölgym! Értse már meg, hogy Miss Matthewsnek az egyetlen élő rokona a három éves kishúga! Én a barátja vagyok, és engem kéretett ide a kórházba. Steven megpróbált higgadt maradni, de nagyon ideges volt.

- Még a műtőben van. Bővebb felvilágosítást csak az orvos adhat. Kérem, üljenek le és várják meg a doktor urat! - mondta a nővér.

A fiúk nyugtalanul járkáltak, nem tudtak leülni.

Fél órával később megjelent az orvos.

- Önök Miss Matthews rokonai? - nézett rájuk a doktor.

- Nem, nincsenek rokonai, mi a barátai vagyunk! - vette át a szót Peter.

- Mi van vele? Hogy van? Ugye nincs komoly baja? - kérdezgette Steven az orvost.

- Csak szépen sorjában. A hölgy rengeteg vért vesztett és néhány szúrás elég rossz helyen érte őt, de mindennek ellenére életben fog maradni! - mondta az orvos.

Mindkét férfi igen megkönnyebbült e szavak hallatán.

- Mikor láthatom őt? - kérdezte Peter.

- Még alszik, de nem sokára felébred, és akkor láthatja őt! - mondta a doki, és elindult az orvosi szobába.

- Várjon! Melyik szobában fogjuk megtalálni őt? - kérdezte Steven.

- 312-es szoba.

- Steve, szerintem te menj el Sylviért az oviba, és esetleg kérd meg Roxan szomszédját, hogy vigyázzon addig rá, míg érte nem megy. - tanácsolta Peter. Miután Sylt otthagyta a szomszédnál, rohant vissza a kórházba. Petert nem találta sehol, de mint később megtudta, a tanár a 312-es szobában volt, de oda ő nem mehetett be, mert egyszerre csak egy valaki lehetett Roxannál.

Kint ült a váróteremben, és nagyon ideges volt. „Is-tenem! Miért kellett ennek megtörténnie?” - töprengett. Legalább egy órát várt, mire kijött Peter.

- Na, mi van vele? Bemehetek végre én is? Ugye nem lett semmi komoly baja? És ugye...

- Csak nyugodtan, rendben? - szakította félbe a szóáradatot Peter. - Roxan jelenleg jól van, bár rengeteg vért vesztett, de egyelőre jól van. Viszont ma már nem mehetsz be hozzá, mert nagyon fáradt, aludnia kell! Majd holnap meglátogatod. - mondta Peter.

- A fenébe is! Be akartam menni hozzá, hogy meg- nézzem! Szeretném, ha tudná, hogy itt vagyok! - motyogta a srác.

- Tudja, hogy itt vagy, de ma csak egy látogatója lehetett! - csitította a tanár.

- A rohadt életbe, Peter! Miért neked kellett be- menned? Miért? - dühöngött Steve, majd hátat fordított és visszament Sylviért.

Nem szállt buszra, hanem sétált a házig. Szüksége volt a friss levegőre.

Mielőtt bement volna Sylviért, mosolyt erőltetett az arcára.

- Szia, tökmag! - emelte fel az elé rohanó kislányt.

- Szia, Steven! Joxan hol van? - kérdezte a kislány, miközben szétnézett.

- Majd otthon elmesélem! Szaladj, szedd össze a ruháidat, megyünk haza.

- Hogy van Roxan? - kérdezte Stepheni.

- Az orvosok szerint jól, de nem láhattam, mert nem fogadhat látogatót. De majd holnap is megyek hozzá. - mondta elcsigázottan a fiú.

- Annyira borzasztó, hogy ez történt velem! - suttogta a nő.

- Igen, az. Kösz, hogy vigyáztál Sylvire. Nagy gond lenne...

- Nagyon szívesen haza hozom holnap őt is! - szakította félbe a nő.

- Köszönöm! Na, gyere prücsök! Megyünk haza! - fogta meg Sylvi kezét Steven.

**(Rebecca D'Angelo
Szócs - Rádi Anita)**

ŐSZI NYALÁNKSAGOK

Szüreti rizseshús

Így készül:

Az apróra vágott hagymát a sertésszíron megpároljuk, majd rátesszük a felkockázott sertéshúst és kifehéredésig kevergetjük. Fűszerezzük pirospaprikával, sóval, borssal, őrölt köménnyel, rádobunk pár darab babérlevelet és ráreszeljük a fokhagymát. Felöntjük a musttal és ha szükséges, még kevés vízzel is. Fedő alatt lassú tűzön majdnem készre főzzük, ekkor beletesszük az átmosott rizst, óvatosan átkeverjük és felöntjük 1 liter vízzel. Lefedve készre főzzük, közben időnként átkeverjük, ha menet közben elfőtte, öntünk még alá vizet.

Hozzávalók:

- 1 evőkanálnyi sertésszír
- 4 fej hagyma
- 1 kg sertéscomb
- fűszerpaprika
- 0,5 kg rizs
- 2 gerezd fokhagyma
- 2 db babérlevél
- só, bors, őrölt kömény
- 3 dl must
(frissen préselt szőlőlé)

Jó étvágyat!

Őszváró tökös-mézes sütemény

Így készül:

Egy nagy tálban az összes hozzávalót egyneművé keverjük. A masszát sütőpapírral bélelt tepsibe vagy tortaformába simítjuk és előmelegített sütőben 200 C fokon készre sütjük, csak teljesen kihűlt állapotában vágjuk össze. Csipkebogyó lekvárral megkenve nagyon finom, igazi őszi sütemény.

www.eletfuszerei.hu

Hozzávalók:

- 20 dkg cukor
- 10 dkg margarin
- 3 db tojás
- 1 cs. vaníliás cukor
- 3 evőkanálnyi baracklekvár
- 2 evőkanálnyi méz
- 0,5 dl víz
- 30 dkg liszt
- fél csomag sütőpor
- 1 evőkanálnyi mézes sütemény fűszerkeverék
- 1 kiskanálnyi reszelt gyömbérgyökér
- kb 30 dkg sült tök, megsütve, villával áttörve

Jó étvágyat!

REJTVÉNY GYERMEKEKNEK

Előző számunk rejtvényének helyes megfejtése:

BIANKA FOGÁT HÚZZÁK.

Gratulálunk a szerencsés nyerteseknek, akik 1-1 32 cm-es szabadon választható pizzát nyertek a Rizzo Gastro Bar-ból:

Kopervász Milán, Hostyinszki Bella, Makkai Róbert

Az átvételre jogosító utalvány átvehető a Polgármesteri Hivatal titkárságán ügyfélfogadási időben.

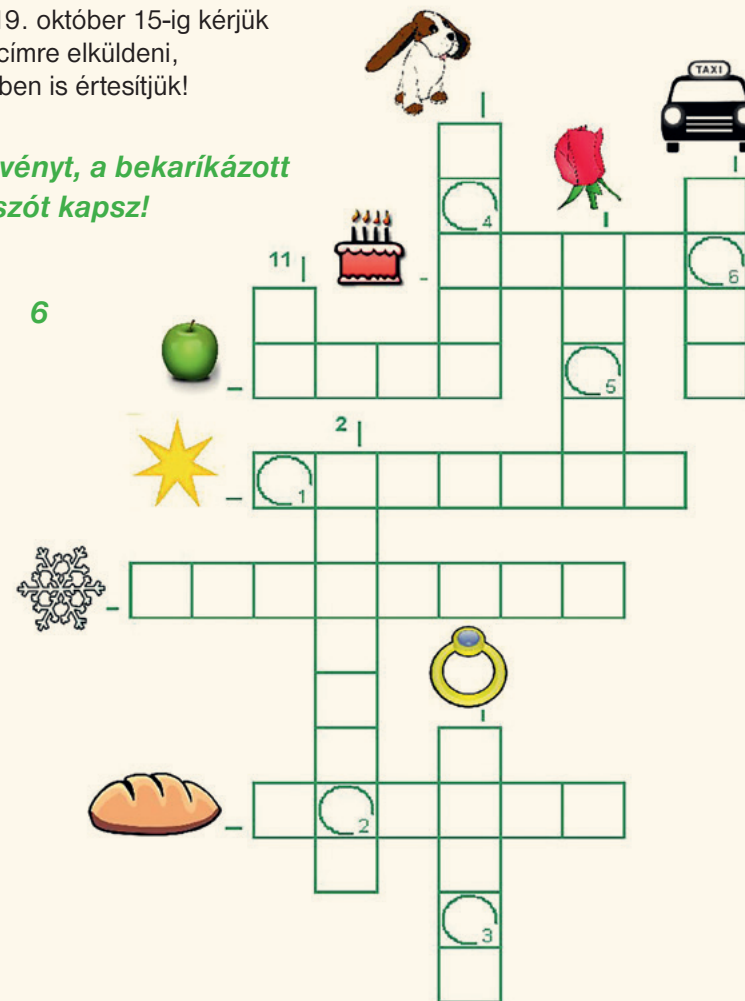
MICIMACKÓ JÁTSZÓHÁZ

A új feladványunkhoz jó időtöltést kívánunk!

A helyes válasz beküldői között kisorsolunk 3 db 32 cm-es szabadon választható pizzát amit a Rizzo Gastro Bar-ban lehet beváltani! A megfejtéseket 2019. október 15-ig kérjük a mende@mende.hu címre elküldeni, a nyerteseket e-mailben is értesítjük!

Ha kitöltöd a rejtvényt, a bekarikázott betűkből egy új szót kapsz!

1 2 3 4 5 6

AUTÓBUSZ MENETREND MENDE

Érvényes 2019.09.02. hétfőtől visszavonásig!

Megállók	Pusztaszentistván - Játszótér --- Dózsa György út							
	járat1	járat2	járat1	járat1	járat1	járat1	járat1	vasárnap
Pusztaszentistván Játszótér	7 ¹⁵	9 ⁰⁰	11 ³⁵	12 ³⁵	13 ³⁵	14 ³⁵	15 ⁵⁵	10 ⁰⁰ 11 ⁵⁰
Pusztaszentistván Vasútáll.	7 ¹⁷	9 ⁰²	11 ³⁷	12 ³⁷	13 ³⁷	14 ³⁷	15 ⁵⁷	10 ⁰² 11 ⁵²
Pusztaszentistván Óvoda	7 ¹⁸	9 ⁰³	11 ³⁸	12 ³⁸	13 ³⁸	14 ³⁸	15 ⁵⁸	10 ⁰³ 11 ⁵³
Kossuth Lajos utca	7 ¹⁹	9 ⁰⁴	11 ³⁹	12 ³⁹	13 ³⁹	14 ³⁹	15 ⁵⁹	10 ⁰⁴ 11 ⁵⁴
Nyár utca	7 ²⁰	9 ⁰⁵	11 ⁴⁰	12 ⁴⁰	13 ⁴⁰	14 ⁴⁰	16 ⁰⁰	10 ⁰⁵ 11 ⁵⁵
Bercsényi utca	7 ²¹	9 ⁰⁶	11 ⁴¹	12 ⁴¹	13 ⁴¹	14 ⁴¹	16 ⁰¹	10 ⁰⁶ 11 ⁵⁶
Játszótér-tanyák	7 ²³	9 ⁰⁸	11 ⁴³	12 ⁴³	13 ⁴³	14 ⁴³	16 ⁰³	10 ⁰⁸ 11 ⁵⁸
Péceli u. -31-es főút	7 ²⁵	9 ¹⁰	11 ⁴⁵	12 ⁴⁵	13 ⁴⁵	14 ⁴⁵	16 ⁰⁵	10 ¹⁰ 12 ⁰⁰
Községháza	7 ²⁷	9 ¹²	11 ⁴⁷	12 ⁴⁷	13 ⁴⁷	14 ⁴⁷	16 ⁰⁷	10 ¹² 12 ⁰²
Iskola Forrás köz	7 ²⁸	-----	11 ⁴⁸	12 ⁴⁸	13 ⁴⁸	14 ⁴⁸	16 ⁰⁸	-----
Gyógyszertár	7 ²⁹	9 ¹⁴	11 ⁴⁹	12 ⁴⁹	13 ⁴⁹	14 ⁴⁹	16 ⁰⁹	10 ¹⁴ 12 ⁰⁴
Mende Vasútállomás	7 ³¹	9 ¹⁵	11 ⁵⁰	12 ⁵⁰	13 ⁵⁰	15 ⁵⁰	16 ¹⁰	10 ¹⁵ 12 ⁰⁵
Dinnyés köz	7 ³²	9 ¹⁶	11 ⁵²	12 ⁵²	13 ⁵²	14 ⁵²	16 ¹²	10 ¹⁶ 12 ⁰⁶
Kásavölgyi Óvoda	7 ³³	9 ¹⁷	11 ⁵³	12 ⁵³	13 ⁵³	14 ⁵³	16 ¹³	10 ¹⁷ 12 ⁰⁷
Dózsa György út 155.	7 ³⁴	9 ¹⁸	11 ⁵⁴	12 ⁵⁴	13 ⁵⁴	14 ⁵⁴	16 ¹⁴	10 ¹⁸ 12 ⁰⁸
Dózsa György út vége	7 ³⁵	9 ²⁰	11 ⁵⁵	12 ⁵⁵	13 ⁵⁵	14 ⁵⁵	16 ¹⁵	10 ²⁰ 12 ¹⁰
Megállók	Dózsa György út --- Pusztaszentistván - Játszótér							
	járat1	járat2	járat1	járat1	járat1	járat1	járat1	vasárnap
Dózsa György út vége	7 ⁴⁰	10 ⁰⁰	12 ⁰⁰	13 ⁰⁰	14 ⁰⁰	15 ⁰⁰	16 ²⁰	10 ³⁰ 12 ¹⁵
Dózsa György út 155.	7 ⁴¹	10 ⁰¹	12 ⁰¹	13 ⁰¹	14 ⁰¹	15 ⁰¹	16 ²¹	10 ³¹ 12 ¹⁶
Kásavölgyi Óvoda	7 ⁴²	10 ⁰²	12 ⁰²	13 ⁰²	14 ⁰²	15 ⁰²	16 ²²	10 ³² 12 ¹⁷
Dinnyés köz	7 ⁴³	10 ⁰³	12 ⁰³	13 ⁰³	14 ⁰³	15 ⁰³	16 ²³	10 ³³ 12 ¹⁸
Mende vasútállomás	7 ⁴⁴	10 ⁰⁴	12 ⁰⁴	13 ⁰⁴	14 ⁰⁴	15 ⁰⁴	16 ²⁴	10 ³⁴ 12 ¹⁹
Gyógyszertár	7 ⁴⁵	10 ⁰⁵	12 ⁰⁵	13 ⁰⁵	14 ⁰⁵	15 ⁰⁵	16 ²⁵	10 ³⁵ 12 ²⁰
Iskola Forrás köz	7 ⁴⁶	-----	12 ⁰⁶	13 ⁰⁶	14 ⁰⁶	15 ⁰⁶	16 ²⁷	-----
Községháza	7 ⁴⁸	10 ⁰⁸	12 ⁰⁸	13 ⁰⁸	14 ⁰⁸	15 ⁰⁸	16 ²⁸	10 ³⁸ 12 ²³
Péceli u. 31-es Fő út	7 ⁵⁰	10 ¹⁰	12 ¹⁰	13 ¹⁰	14 ¹⁰	15 ¹⁰	16 ³⁰	10 ⁴⁰ 12 ²⁵
Játszótér – tanyák	7 ⁵²	10 ¹²	12 ¹²	13 ¹²	14 ¹²	15 ¹²	16 ³²	10 ⁴² 12 ²⁷
Bercsényi u.	7 ⁵⁴	10 ¹⁴	12 ¹⁴	13 ¹⁴	14 ¹⁴	15 ¹⁴	16 ³⁴	10 ⁴⁴ 12 ²⁹
Nyár u.	7 ⁵⁵	10 ¹⁵	12 ¹⁵	13 ¹⁵	14 ¹⁵	15 ¹⁵	16 ³⁵	10 ⁴⁵ 12 ³⁰
Kossuth Lajos utca	7 ⁵⁶	10 ¹⁶	12 ¹⁶	13 ¹⁶	14 ¹⁶	15 ¹⁶	16 ³⁶	10 ⁴⁶ 12 ³¹
Pusztaszentistván Óvoda	7 ⁵⁷	10 ¹⁷	12 ¹⁷	13 ¹⁷	14 ¹⁷	15 ¹⁷	16 ³⁷	10 ⁴⁷ 12 ³²
Pusztaszentistván Vasútáll.	7 ⁵⁸	10 ¹⁸	12 ¹⁸	13 ¹⁸	14 ¹⁸	15 ¹⁸	16 ³⁸	10 ⁴⁸ 12 ³³
Pusztaszentistván Játszótér	8 ⁰⁰	10 ²⁰	12 ²⁰	13 ²⁰	14 ²⁰	15 ²⁰	16 ⁴⁰	10 ⁵⁰ 12 ³⁵

Piros betűs ünnepeken a buszjárat szünetel!

[1]Hétfőtől-Péntekig [2]Hétfőtől-Szombatig